

ULOGA ARHIVA KAO BAŠTINSKE USTANOVE U SUSTAVU OBRAZOVANJA NA PRIMJERU KARTOGRAFSKOGA GRADIVA

Mr. sc. Mirjana Jurić, viša arhivistica
Hrvatski državni arhiv, Zagreb

Hrvatski državni arhiv – nužnost otvaranja i povezivanja s javnosti

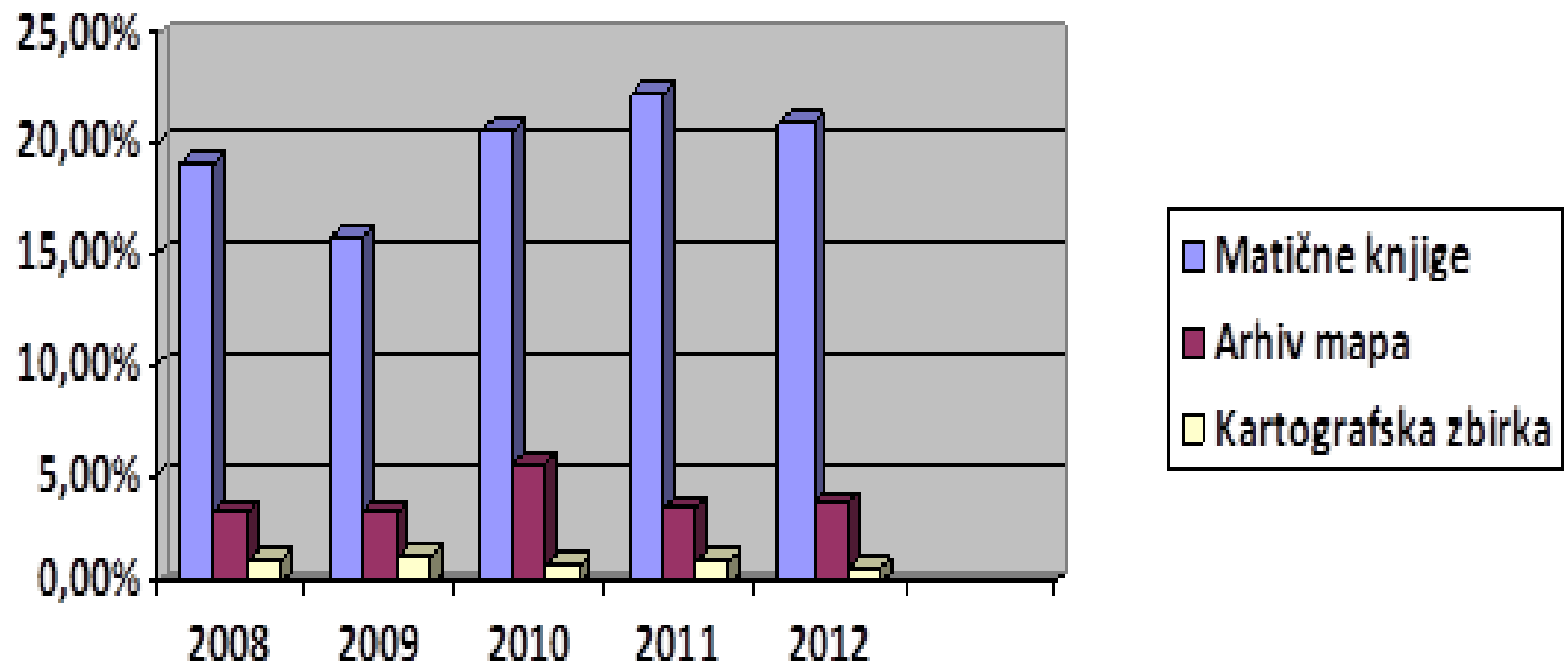
- ▶ Zakon o arhivskom gradivu i arhivima:
 - kulturne djelatnosti radi poticanja zanimanja za arhivsko gradivo i arhivsku djelatnost
 - Suradnja s drugim ustanovama kulture, znanstvenim i srodnim ustanovama dokumentacijske i informacijske službe...u području arhivistike, pomoćnih povijesnih i informacijskih znanosti

- ▶ HDA – izložbe, predavanja:
 - Međunarodni dan arhiva
 - Tjedan arhiva
 - Filmski i kulturni četvrtak
 - Noć muzeja
 - Obilježavanje prigodnih događaja (npr. Izložba povodom pristupanja Hrvatske EU i sl.)
 - Promocije
 - Edukativne aktivnosti (arhivistička, genealoška, glagoljaška, heraldička, paleografska, povijesna radionica)
 - **Novost: Kartografska radionica (u realizaciji)**
 - Studentska praksa (informacijske znanosti: dokumenti; geografija: izvorno kartografsko gradivo)

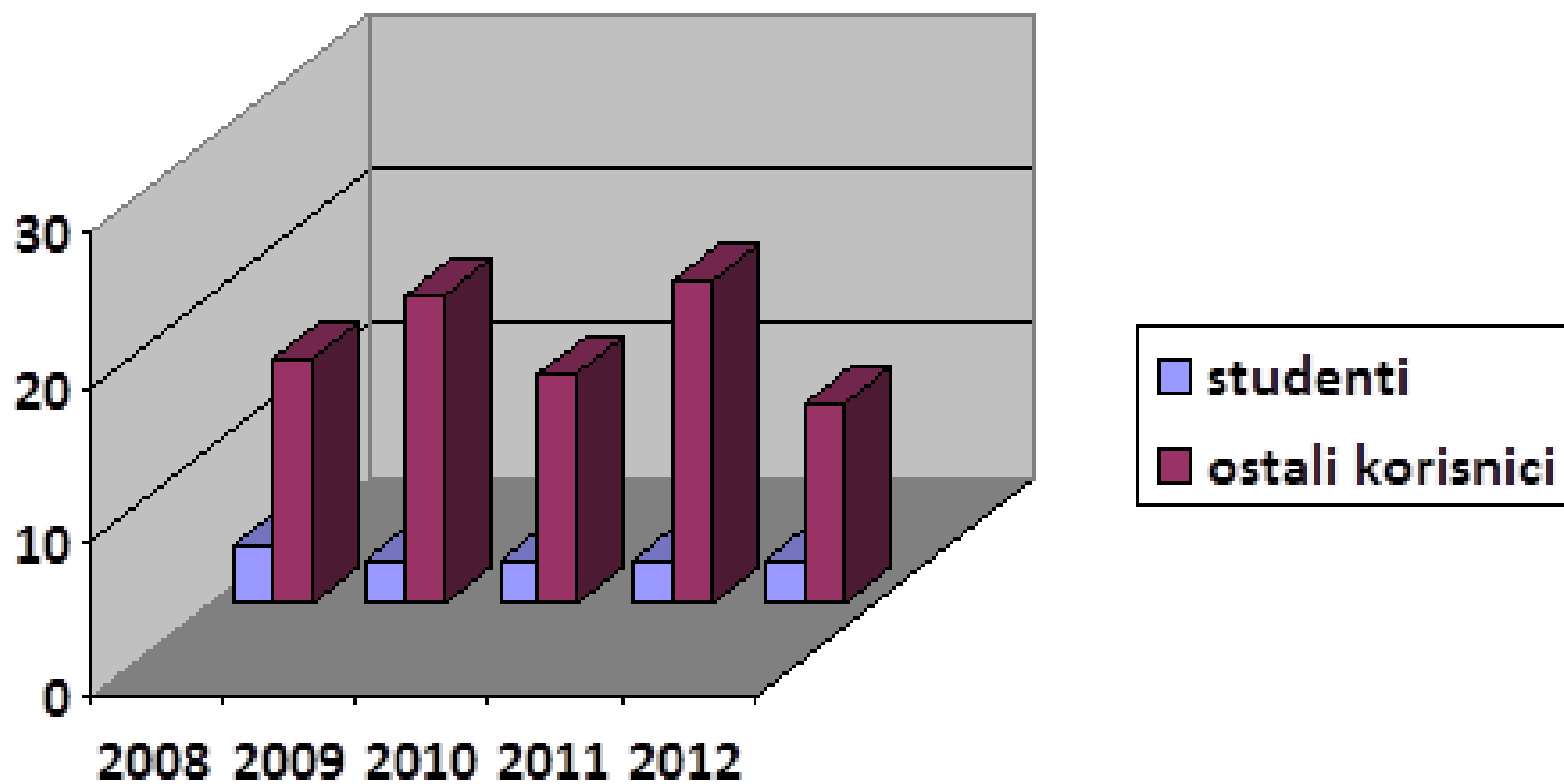
- ▶ Arhivi – nedovoljno otvoreni
- ▶ Nužnost olakšavanja pristupa digitalnom gradivu
- ▶ Intenziviranje komunikacije s ostalim obrazovnim ustanovama (predškolske, školske ustanove)
- ▶ Primjer kartografske i katastarske baštine HDA: osmišljenom ponudom sadržaja i edukativnih aktivnosti – primjer studenata:
 - Praksa, seminari, predavanja (korištenje izvornih karata ; projekti (korištenje digitalnih preslika karata izvan arhiva)

- ▶ Arhivist (povjesničar) – ključna uloga – mogućnosti primjene znanja, vještina u poznavanju, obradi i primjenu izvornog/digitaliziranog gradiva:
 - *Izvorno*: uvid i upoznavanje djece predškolske, školske, studenata s kartografskom baštinom
 - *Digitalno*: dostupnije, nove usluge, tematski osmisliti ponudu, integracija u studijski program pojedinih fakulteta
 - Gradivo upisano u Registar kulturnih dobara RH

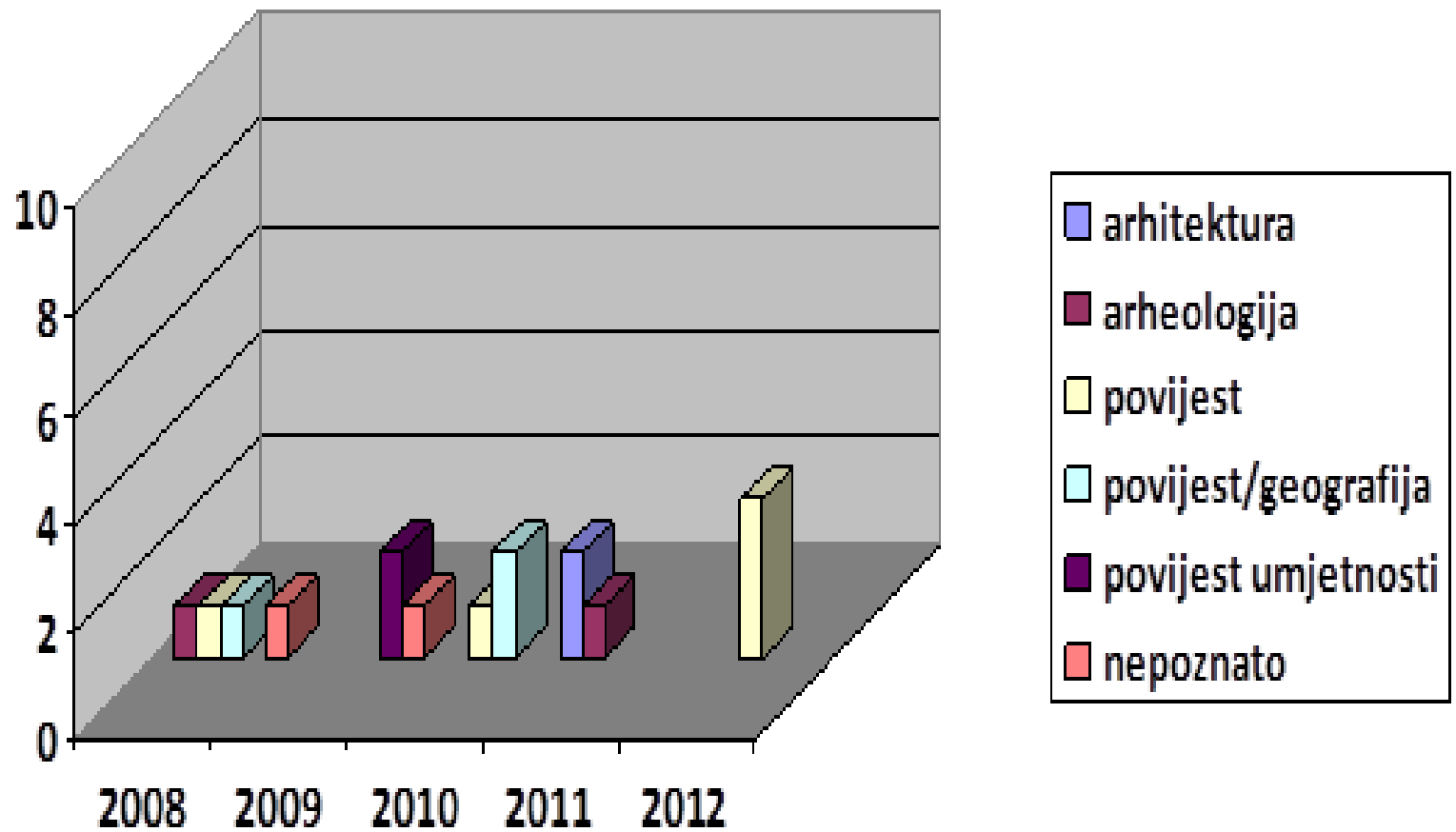
Statistika korištenja karata/planova u Čitaonici HDA

Korisnici/Kartografska zbirka

STUDENTI/KARTOGRAFSKA ZBIRKA

▶ Rezultati analiza:

- nedovoljna interakcija arhiva i visokoškolskih ustanova
- Nedovoljno razrađena strategija povezivanja arhiva i visokoškolskih ustanova
- Uključivanje studenata ostalih fakulteta (povijest, geografija, geodezija... povijest umjetnosti, arheologija, arhitektura)

– Intenziviranje suradnje s predškolskim ustanovama i nižim razredima OŠ – bolje upoznavanje s baštinom, jačanje kartografske pismenosti – izgledno povećanje broja studenata koji poznaju arhiv i što on čuva i povećanje broja studenata/korisnika u budućnosti

Moguća primjena karata/planova/nacrta u edukativnoj aktivnosti – primjeri

- ▶ *Kartografska zbirka* (2. po veličini u Hrvatskoj)
 - ▶ *Arhiv mapa za Hrvatsku i Slavoniju* (katastar Franje I.)
 - ▶ *Zbirka planova i Zbirka građevinskih nacрта*
-

Primjeri primjene:

- Tematske radionice:

- topografske karte kroz povijest
- simboli na katastarskim planovima
- orijentacija i čitanje karata
- granice Hrvatske kroz povijesne karte
- korištenje karata/planova/nacrta na temu Vode u Hrvatskoj...)

Primjeri do sada realiziranih edukativnih aktivnosti na primjeru karata/planova

1) PREDAVANJA (osnovna škola, visokoškolska ustanova)

- ▶ OŠ Kloštar Ivanić – katastarski plan KI, simboli na planovima, način izrade plana, čestice, stari/novi plan KI
- ▶ Katoličko sveučilište (Odsjek za povijest) – ogledno predavanje (kartografska baština, izmjere, kartografi, umjetnička obrada karata...

2) STUDENTSKA PRAKSA (visokoškolska ustanova)

- Preddiplomski studij na Geografskom odsjeku PMF-a u Zagrebu (40 sati prakse)

3) PROJEKTI (visokoškolska ustanova)

- FF u Osijeku, Odsjek za informacijske znanosti – Model sustava za vizualno označivanje i izradu stvarnog kazala povijesnih katastarskih planova (seminar)

<http://oziz.ffos.hr/pilotkarte/>

Prijedlozi budućih aktivnosti

1) KARTOGRAFSKA RADIONICA

- Djeca predškolske dobi
- Djeca nižih razreda OŠ
- U HDA i u odgojno-obrazovnim ustanovama (digitalne preslike kao predlošci za igre)

2) TEMATSKA PREDAVANJA

- Djeca viših razreda OŠ
- U HDA i u obrazovnim ustanovama (izvorne karte i digitalne preslike kao predlošci za igre)

3) UVODNA PREDAVANJA

- Preddiplomski studij
- U visokoškolskim ustanovama

4) TEMATSKA PREDAVANJA

- Katoličko sveučilište (nastavak suradnje)
- U prostorijama HDA (izvorne karte)

5) PILOT PROJEKT

- FF u Osijeku (nastavak suradnje, širenje projekta)
 - U prostorijama fakulteta (digitalne preslike)
-

6) STUDENTSKA PRAKSA

- Preddiplomski studij na Geografskom odsjeku PMF-a
- U prostorijama HDA (izvorne karte ili digitalne preslike)

Prijedlozi nove suradnje

- ▶ **PROJEKTI, STUDENTSKA PRAKSA, PREDAVANJA**
 - Preddiplomski i diplomski studij geografije (širenje suradnje, ponude)
 - Preddiplomski i diplomski studij Geodezije i geoinformatike
 - Preddiplomski i diplomski studij povijesti
 - Prediplomski i diplomski studij informacijskih znanosti

Zaključak

- ▶ Arhiv – imatelj i čuvar rukopisne i tiskane baštine
 - ▶ Arhiv – zatvoren prema ciljanoj skupini korisnika (predškolci, učenici, studenti)
 - ▶ Cilj: privlačenje djece mlađe dobi – radionice, igre upoznaju povijesno–kulturnu baštinu
 - ▶ Realizacija daljnje suradnje s visokoškolskim ustanovama i intenziviranje zajedničkih projekata, predavanja, zajedničkih izložbi...
-

Hvala na pažnji!

